

КАРАРЫ

15 март 2019 ел

№ 52

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районы
Тайсуган авыл җирлегенә
керүче торак пунктларда
гражданныр жыены үткөрү
тәртибе турында нигезләмә

2003 елның 6 октябрәндәге «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»гы №131-ФЗ Федераль законның 25.1 статьясы, 2004 елның 28 июлендәге «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» № 45-ТРЗ Татарстан Республикасы Законның 35 статьясы һәм Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Тайсуган авыл җирлеге Уставының 13.1 статьясын гамәлгә ашыру максатларында

Тайсуган авыл Советы КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Тайсуган авыл җирлегенә керүче торак пунктларда гражданныр жыены үткөрү тәртибе турында нигезләмәне расларга, кушымтага тәңгәл рәвештә.

2. Әлеге карарны Тайсуган авылы, Сәләхетдинов урамы, 36б нчы йорт территориясендә урнашкан махсус мәгълүмати стендларда халыкка житкерергә, «Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматлар рәсми порталында (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Әлмәт муниципаль районы сайты, «Интернет» челтәрендә урнаштырырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшерүдә тотуны Тайсуган авыл җирлеге башлыгына йөкләргә.

4. Әлеге карар халыкка игълан ителгәннән соң үз көченә керә.

Тайсуган авыл
җирлеге башлыгы

М.Ф.Мостафин

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Тайсуган авыл
жирлегенә керүче торак пунктларда гражданнар жыены
үткөрү тәртібеге турында нигезләмә

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Тайсуган авыл жирлегенә территориясендә (алга таба - нигезләмә) гражданнар жыенын үткөрүгә эзерләнү тәртібеге турында 2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»гы №131-ФЗ Федераль законның 25.1 статьясы, 2004 елның 28 июлендәге «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» № 45-ТРЗ Татарстан Республикасы Законының 35 статьясы һәм «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 18.1 статьясы, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Тайсуган авыл жирлегенә муниципаль берәмлегенә Уставы нигезендә эшләнә.

1. Гомуми нигезләмә

1.1. Гражданнар жыены гомуми, тигез һәм турыдан-туры ихтыяр белдерү нигезендә үткөрелә.

1.2. Гражданнар жыенында торак пунктта яшәүчеләр, яшәү урыны буенча әлеге торак пунктта теркәлгән һәм сайлау хокукына ия булучылар катнаша ала.

1.3. Гражданнар жыенында катнашу ирекле.

1.4. Гражданнар жыенда шәхсән катнашалар һәм аларның һәркайсы бер тавышка ия.

1.5. Гражданнар жыены турыдан-туры халык тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү максатында үткөрелә.

Гражданнар жыены вәкаләтләре

1.6. Гражданнар жыены түбәндәге мәсьәләләр буенча үткөрелә ала:
составына күрсәтелгән торак пункт керә торган авыл жирлегенә чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча әлеге торак пункт территориясен башка жирлек территориясенә кертүне күздә тоткан торак пунктта;

авыл жирлегенә составына керүче торак пунктта әлеге торак пункт территориясендә гражданнарның үзара салымын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча;

авыллар арасында урнашкан торак пунктта жирле үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйле мәсьәләләр буенча халык инициативасын тәкъдим итү максатларында;

авыл торак пункттында староста кандидатурасын тәкъдим итү мәсьәләсе буенча, шулай ук авыл торак пункты старостасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мәсьәләсе буенча;

авыл торак пункттында гражданнар жыены муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнар жыелмасы очраklarында каралганча, муниципаль хезмәт вазифаларын биләүгә конкурс үткәргәндә конкурс комиссиясе составына кандидатуралар тәкъдим итү максатларында үткәрелә ала.

Гражданнарның жыенын матди һәм оештыру ягыннан тәмин итү

1.7. Жыенны үткәру авыл жирлеге башлыгы тарафыннан тәмин ителә.

1.8. Жыенны эзерләү һәм үткәру белән бәйлә чыгымнар авыл жирлеге бюджеты хисабына башкарыла.

2. Гражданнар жыенын чакыру тәртибе

Гражданнар жыены үткәру инициативасы

2.1. Торак пунктта гражданнар жыеннарын үткәру инициативасын күрсәтә ала:

- авыл жирлеге башлыгы;
- гражданнар жыенында катнашу хокукына һәм сайлау хокукына ия, халык саны 10 кешедән дә ким булмаган торак пунктта яшәүчеләр, ягъни Россия Федерациясенә эшкә сәләтле гражданнары, 18 яшькә житкән әлеге торак пункт территориясендә даими нигездә яшәүче гражданнар, шулай ук жирле үзидарәне гамәлгә ашырганда Россия Федерациясенә халыкара килешүләре һәм федераль законнар нигезендә хокукларга ия булган торак пункт территориясендә даими нигездә яшәүче чит ил гражданнары.

2.2. Торак пунктта яшәүчеләрнең инициативалары язылган битләр (1 нче кушымта) яки гражданнар жыенын үткәру инициативасын тәкъдим итү турында инициатив тәркем жыелышының беркетмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә, анда күрсәтелергә тиеш:

гражданнар жыенында чыгарыла торган сораулар;

гражданнар жыенын үткәру вакыты;

гражданнар жыенын чакыру турындагы инициативаны хуплаучы гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган көне; паспорт яки аны алыштыручы документның сериясе һәм номеры; имзасы һәм имза кертү датасы.

2.3. Жыен үткәру инициативасына ярдәм итәргә тиешле имзалар саны сайлау хокукына ия, даими яки нигездә торак пункт территориясендә яшәу урыны буенча теркәлгән гражданнар санының 5 процентын тәшкил итә, ләкин 25 имзадан да ким булмаска тиеш.

2.4. Имзалар куелган битләр, жыючы зат тарафыннан таныклану датасын, фамилиясен, исемен, атасының исемен, туган датасын, паспорт номерын һәм сериясен, яшәу урыны адресларын күрсәтеп, муниципаль берәмлек башлыгына тапшырыла.

Гражданнар жыенын үткөрү турында карар кабул итү тәртибе

2.5. Инициативалы төркем тарафыннан билгеләнә торган гражданнар жыены, муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары (2 нче кушымта), муниципаль берәмлек башлыгы инициативасы карары белән (3 нче кушымта) барлык кирәкле документлар кергән көннән соң 30 көн эчендә билгеләнә.

2.6. Муниципаль берәмлек башлыгы яки жирлек Советы максатларга ярашлы булмаган гражданнаржыеннарын үткөрүдән баш тартырга хокуклы түгел.

2.7. Гражданнар жыенына чыгарылган мәсьәлә Россия Федерациясе законнарына һәм Татарстан Республикасы законнарына каршы килергә тиеш түгел. Гражданнар жыенында каралган мәсьәләгә карата күп төрле аңлатмалар бирелүгә урын калдырылмаска тиеш, ягъни жавап бары тик бер төрле генә бирелергә тиеш.

2.8. Гражданнар жыеннарын билгеләү турындагы карарны рәсми бастырып чыгару (халыкка игълан итү) тәртибе, аны күчерү жирлек Уставы белән билгеләнә һәм муниципаль хокукый актларны бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен жирлек Уставында каралган тәртиптә басылып чыга (игълан ителә).

Жирлек башлыгы карарында яки гражданнар жыенын үткөрү турында жирлек Советы карарында түбәндәгеләр күрсәтелә: гражданнар жыенына чыгарыла торган мәсьәлә; гражданнар жыенын үткөрү вакыты һәм урыны турында мәгълүмат; жыенны оештыручы - муниципаль берәмлек органының структур бүлекчәсе турында мәгълүматлар.

2.9. Жирлекнең башкарма комитеты, жирлек башлыгы карары һәм жирлек Советы карары нигезендә гражданнар жыенын үткөрү өчен сайлау хокукына ия булган торак пункт халкы исемлеген төзи; гражданнар жыенына мәгълүмати материаллар эзерли; жирлек халкына массакуләм мәгълүмат чараларында һәм башка ысуллар белән гражданнар жыены турында хәбәр итә. (4 нче кушымта).

Жирлекнең башкарма комитеты гражданнар жыенын үткөрү өчен урыннар бирергә тиеш.

2.9.1. Торак пунктта яшәүче гражданнарга жыенүткөрү вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр ителә. Гражданнар жыенын билгеләү турында карар, гражданнар жыенын үткөрү вакыты һәм урыны, гражданнар жыенына кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча, мәжбүри рәвештә халыкка хәбәр ителә.

2.9.2. Гражданнар жыенында катнашкан һәр кеше жыен булганчыга кадәр 5 көн алдан гражданнар жыенына чыгарылучы материаллар турында башкарма комитет тарафыннан чыгарылган карарлар белән таныша ала.

2.10. Гражданнар жыены турындагы нигезләмәгә таянып, гражданнар жыенын үткөрү датасын күпмедер вакыт соңгарак та күчерергә момкин. Гражданнар жыенын уздыру датасын күчерү турындагы карар жыен билгеләнгән көнгә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителергә тиеш.

3. Гражданнар жыены үткөрү тәртибе

3.1. Жыенга килгән гражданнар торак пунктта яшәүчеләр исемлегенә кертелгән һәм сайлау хокукына ия булырга тиеш. Аларны теркәү жирлек башлыгы тарафыннан билгеләнгән вәкаләтле зат тарафыннан башкарыла. Исемлектә гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган елы, яшәү урыны адресы, паспорт сериясе һәм номеры күрсәтелә.

3.2. Жыенда катнашырга теләк белдергән башка гражданнар, предприятие, учреждение, оешма житәкчеләре, матбугат һәм башка массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре, жыенда карала торган мәсьәләләргә хәл итү аларның эшчәнлегенә белән бәйлә булса, хәлиткеч тавыш бирү хокукынан башка да рәхсәт ителә.

3.3. Торак пунктта яшүчеләр исемлегендә төгәлсезлек ачыкланган очракта, сайлау хокукына ия булган торак пунктта яшәүче кеше әлегә муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан жыенга кертелә.

3.4. Исемлекнең төгәл булмавын раслаучы документ булып гражданның шәхесен раслаучы документ (Россия Федерациясе гражданының паспорты, хәрби билет, чит ил гражданы паспорты, Россия Федерациясендә яшәүгә рәхсәт язуы һ.б.) була ала.

3.5. Сайлау хокукына ия булган торак пункт халкының яртысынан артыгы катнашканда, карар кабул итү өчен кворум нигезле дип санала. Жыен уздыру өчен халык тиешенчә жыелмаганда, аны уздыруның яңа датасын билгеләү муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан башкарыла. Бу очракта жыен арасындагы вакыт аралыгы күннән дә иртәрәк үткәрелергә тиеш түгел.

3.6. Гражданнар жыенында тавыш бирү ачык яисә яшерен булырга мөмкин.

Тавыш бирү формасы турындагы карар гражданнар жыены тарафыннан кабул ителә.

3.7. Яшерен тавыш бирүне уздырганда гражданнар жыенында катнашу өчен теркәлгән гражданды тавыш бирү өчен бюллетень бирелә (5 нче кушымта).

3.8. Гражданнар жыенында жирлек башлыгы яисә ачык тавыш бирү юлы белән теркәлгән гражданнар саныннан гади күпчелек тавыш белән сайланган башка зат рәислек итә ала. Рәислек итүче кандидатурасын гражданнар жыенында катнашучылар тәкъдим итәргә хокуклы.

3.9. Гражданнар жыены секретарь һәм хисап комиссиясен сайлай. Хисап комиссиясе әгъзалары саны ике кешедән дә ким була алмый. Гражданнар жыенында каралырга тиешле көн тәртибенә өстәмә мәсьәләләр рәислек итүче, жирлек башлыгы, гражданнар жыенында катнашу хокукы алган гражданнарның күпчелегә тавыш бирү юлы белән кертелә һәм чират тәртибендә карала. Халык жыенында көн тәртибенә өстәмә мәсьәләләргә кертү турындагы карар катнашучы гражданнарның яртысынан артыгы тавыш биргәндә кабул ителгән дип санала.

3.10. Гражданнар жыены рәислек итүче тарафыннан ачыла. Гражданнар жыенында рәислек итүче гражданнар жыенын үткөрүне оештыра, тәртипне хуплай, хисап комиссиясе эшен координацияли, тикшерелә торган мәсьәләләр буенча чыгыш ясау өчен сүз бирә, тавыш бирүнең билгеләнгән тәртибен тәмин итә.

3.11. Гражданнар жыенында секретарь тарафыннан түбэндәге беркетмә алып барыла: гражданнар жыенын үткөрү датасы һәм урыны, торак пунктында яшәүче гражданнарның гомуми саны, сайлау хокукына ия гражданнар саны, катнашучылар саны, көн тәртибе, чыгышларның кыскача эчтәлеге, каралган мәсьәләләр буенча тавыш биргән гражданнар саны (6 нчы кушымта).

3.12. Беркетмә жыенда рәислек итүче зат һәм жыен секретаре тарафыннан имзалана һәм жирлек башлыгына тапшырыла. Беркетмәгә жыенда катнашучылар исемлеге теркәлә.

4. Гражданнар жыены карарлары

4.1. Гражданнар жыены карары, әгәр аның өчен сайлау хокукына ия булган гражданнарның яртысыннан артыгы тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала.

4.2. Жыенда кабул ителгән карарлар муниципаль хокукый актлар булып торалар, жирлек башлыгы тарафыннан имзаланалар һәм Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелергә тиеш (7, 8 нче кушымталар).

4.3. Жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарәнең вазифаи затлары гражданнар жыенында кабул ителгән карарларның жирлек Уставында билгеләнгән вәкаләтләрне чикләү нигезендә үтәлешен тәэмин итәләр.

4.4. Жыенда кабул ителгән карар жыеннарда башка карар кабул итү юлы белән юкка чыгарылырга яки үзгәртелергә, шулай ук суд тәртибендә гамәлдә түгел дип танылырга мөмкин.

4.5. Гражданнар жыенында кабул ителгән карарлар рәсми басылып чыгарга (халыкка хәбәр итәргә) тиеш һәм муниципаль хокукый актлар өчен таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә.

4.6. Әгәр торак пунктта яшәүчеләрнең теләге белән, кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру өчен өстәмә рәвештә муниципаль хокукый актыны кабул итү таләп ителсә (чыгару), жирле үзидарә органы яисә жирле үзидарәнең вазифаи затлары, гражданнар жыенында кабул ителгән карар үз көченә кергән көннән 15 көн эчендә тиешле муниципаль хокукый актыны эзерләү һәм (яисә) кабул итү вакытын билгеләргә тиеш. Күрсәтелгән срок өч айдан да артмаска тиеш.

Гражданнар жыены карарларын үтәү

4.7. Жыенда кабул ителгән карарлар торак пункт территориясендә мәжбүри үтәлергә тиеш һәм нинди дә булса дәүләт хакимияте органнары, аларның вазифаи затлары яки жирле үзидарә органнары тарафыннан раслануга мохтаж түгел.

4.8. Жыенда кабул ителгән карарларның үтәлмәве закон нигезендә жаваплылыкка тартыла.